

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 9 maja 1936 r.

o sprawowaniu zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi i organizacji naczelných władz wojskowych w czasie pokoju.

Na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

Dział I.

Art. 1. § 1. Zwierzchnictwo nad Siłami Zbrojnymi sprawuje w czasie pokoju Prezydent Rzeczypospolitej przez:

- a) Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych,
- b) Ministra Spraw Wojskowych.

§ 2. Siły Zbrojne są podporządkowane Prezydentowi Rzeczypospolitej przez Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 2. § 1. W sprawach, dotyczących zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi oraz przygotowania obrony Państwa, Prezydent Rzeczypospolitej wydaje akty urzędowe w formie dekretów i zarządzeń.

§ 2. Dekrety i zarządzenia, wynikające ze zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi są kontrasygnowane przez Ministra Spraw Wojskowych, a w sprawach, wiążących się z obroną Państwa i wykraczających poza zakres działania Ministra Spraw Wojskowych przez Prezesa Rady Ministrów i Ministra Spraw Wojskowych.

§ 3. Dekrety ogłasza się w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 3. W szczególności Prezydent Rzeczypospolitej jako Zwierzchnik Sił Zbrojnych

I. w drodze dekretu:

- a) określa sposób odbywania służby wojskowej i podstawowe obowiązki i prawa żołnierzy,
- b) wydaje dla Sił Zbrojnych przepisy dyscyplinarne i przepisy o pociąganiu żołnierzy do odpowiedzialności honorowej,
- c) ustala porty i przystanie wojenne, oraz obszary warowne i rejonu umocnione;

II. w drodze zarządzeń:

- a) nadaje żołnierzom pierwszy i następne stopnie oficerskie,
- b) mianuje i zwalnia na wniosek Ministra Spraw Wojskowych uzgodniony z Generalnym Inspektorem Sił Zbrojnych podsekretarzy stanu w Ministerstwie Spraw Wojskowych, Inspektorów Armji, Generałów do Prac, Szefa Sztabu Głównego, Generałów Inspekcjonujących oraz Dowódców dywizyj, Dowódców równorzędnych i wyższych,
- c) nadaje ordery i odznaczenia wojskowe.

Dział II.

Art. 4. Generalny Inspektor Sił Zbrojnych jest generałem przewidzianym na Naczelnego Wodza.

Art. 5. § 1. Do zakresu prac Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych należy nadawanie właściwego kierunku pracom nad obroną Państwa i przygotowaniem Sił Zbrojnych na wypadek konfliktu zbrojnego.

§ 2. W szczególności do zakresu prac i obowiązków Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych należą:

- a) stawianie Rządowi postulatów w dziedzinie obrony Państwa;
- b) przygotowanie planów operacyjnych i mobilizacyjnych;
- c) dawanie dyrektyw Ministrowi Spraw Wojskowych w zakresie jego prac, związanych z przygotowaniem Sił Zbrojnych do zadań wojennych;
- d) kontrola w dziedzinie wyszkolenia, sprawności bojowej i przygotowania wojennego Sił Zbrojnych;
- e) stawianie Ministrowi Spraw Wojskowych wiążących postulatów co do obsady stanowisk Inspektorów Armji, Generałów do Prac, Szefa Sztabu Głównego, Generałów Inspekcjonujących, tudzież wszystkich dowódców od dowódcy pułku wzwyż.

§ 3. Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych podlegają bezpośrednio i są jego organami pracy:

- a) Generalny Inspektorat Sił Zbrojnych z Inspektorami Armji, Generałami do Prac, Biurem Inspekcji, tudzież Generałami Inspekcjonującymi w zakresie ich pracy inspekcyjnej;

- b) Sztab Główny z Szefem Sztabu Głównego na czele.

Dział III.

Art. 6. § 1. Minister Spraw Wojskowych:

- a) dowodzi bezpośrednio i dysponuje w czasie pokoju Siłami Zbrojnymi;
- b) przygotowuje je do zadań wojennych;
- c) kieruje ich administracją i sprawami personalnymi;
- d) reprezentuje w Rządzie sprawy obrony Państwa oraz wedle dyrektyw Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych referuje jego wnioski.

§ 2. Pozatem należą do Ministra Spraw Wojskowych wszelkie prawa i obowiązki, wynikające z jego roli jako członka Rządu.

Art. 7. Stosownie do postulatów Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych, Minister Spraw Wojskowych:

- a) stawia wnioski Prezydentowi Rzeczypospolitej co do obsady stanowisk Inspektorów Armji, Generałów do Prac przy Generalnym Inspektoracie Sił Zbrojnych, Szefa Sztabu Głównego, podsekretarzy stanu w Ministerstwie Spraw Wojskowych, Dowódców dywizyj, równorzędnych i wyższych;
- b) obsadza stanowiska dowódców pułku, dowódców piechoty dywizyjnej oraz równorzędnych.

Art. 8. § 1. Minister Spraw Wojskowych we własnym zakresie mianuje i zwalnia ze stanowisk nieobjętych art. 7.

§ 2. Uprawnienia swe wynikające z § 1 może przekazać uprawnionym przez siebie przełożonym wojskowym.

Dział IV.

Art. 9. Ustanawia się Komitet Obrony Rzeczypospolitej.

Art. 10. Do zakresu działania Komitetu Obrony Rzeczypospolitej należy:

- a) rozpatrywanie zagadnień, dotyczących obrony Państwa i ustalanie w tej dziedzinie wytycznych dla Rządu;
- b) koordynowanie prac przygotowujących obronę Państwa.

Art. 11. § 1. Komitet Obrony Rzeczypospolitej działa pod przewodnictwem Prezydenta Rzeczypospolitej, którego zastępcą jest Generalny Inspektor Sił Zbrojnych.

§ 2. W skład Komitetu wchodzi pozatem jako stali członkowie:

Prezes Rady Ministrów, Minister Spraw Wewnętrznych, Minister Spraw Zagranicznych, Minister Spraw Wojskowych, Minister Skarbu, Minister Przemysłu i Handlu, oraz bez prawa głosowania Szef Sztabu Głównego, Szef Administracji Armji i Zastępca Szefa Sztabu Głównego.

§ 3. Przewodniczący może powołać w razie potrzeby do udziału w obradach Komitetu Obrony Rzeczypospolitej innych ministrów z prawami członków

stałych oraz inne osoby, według swego uznania, bez prawa głosowania.

Art. 12. Posiedzenia Komitetu Obrony Rzeczypospolitej zwołuje Prezydent Rzeczypospolitej według swego uznania lub na wniosek Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych.

Art. 13. § 1. Organem przygotowującym, opracowującym i przeprowadzającym decyzje Komitetu Obrony Rzeczypospolitej jest Sekretariat Komitetu Obrony Rzeczypospolitej przy Generalnym Inspektorze Sił Zbrojnych, którego kierownikiem jest zastępca Szefa Sztabu Głównego.

§ 2. Na żądanie Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych, skierowane do poszczególnych ministrów, odpowiedni dyrektorzy departamentów (równorzędni) współpracują z Sekretariatem Komitetu Obrony Rzeczypospolitej.

§ 3. Z ramienia Przewodniczącego Komitetu Obrony Rzeczypospolitej Sekretariat Komitetu Obrony Rzeczypospolitej śledzi wykonywanie uchwał przez poszczególne działy administracji państwowej.

Art. 14. Regulamin obrad Komitetu Obrony Rzeczypospolitej uchwala Komitet Obrony Rzeczypospolitej, a zatwierdzi Prezydent Rzeczypospolitej.

Dział V.

Art. 15. Wykonanie niniejszego dekretu porucza Ministrowi Spraw Wojskowych.

Art. 16. § 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

§ 2. Z dniem tym traci moc obowiązującą:

- a) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 sierpnia 1926 r. o wydawaniu dekretów w zakresie Najwyższego Zwierzchnictwa sił zbrojnych Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 444);
- b) dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 sierpnia 1926 r. o sprawowaniu dowództwa nad siłami zbrojnymi w czasie pokoju i o ustanowieniu Generalnego Inspektora sił zbrojnych (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 445);
- c) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 października 1926 r. o utworzeniu Komitetu Obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 633).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów:

Marjan Zyndram - Kościelkowski

Minister Spraw Wojskowych: *Kasprzycki*